

Nahrazení souhlasu České advokátní komory dle § 85b trestního řádu

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu
Jménem republiky**

Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků řízení v senátu složeném z předsedy Radovana Suchánka a soudců Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj) a Jiřího Zemánka ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky Mgr. Šárky Kryglové, zastoupené Mgr. et Bc. Pavlem Skřipcem, advokátem se sídlem Rooseveltova 6/8, Brno, směřující proti zásahu Městského soudu v Praze spočívajícímu v jeho postupu při veřejném zasedání dne 9. 12. 2020 v řízení vedeném pod sp. zn. Nt 903/2018, za účasti Městského soudu v Praze, jako účastníka řízení, a České advokátní komory, se sídlem Národní 16, Praha 1, a Vrchního státního zastupitelství v Praze, jako vedlejších účastníků řízení, takto:

I. Zásahem spočívajícím v postupu Městského soudu v Praze v řízení vedeném pod sp. zn. Nt 903/2018 při veřejném zasedání dne 9. 12. 2020 došlo k porušení práv stěžovatelky na svobodný výkon povolání (advokacie) a soudní ochranu, zaručených čl. 26 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Městskému soudu v Praze se zakazuje pokračovat v porušování práv stěžovatelky a přikazuje se mu obnovit stav před porušením tím, že České advokátní komoře bude za účelem předání stěžovatelce bezodkladně vrácena zajištěná listina označená jako stopa č. 1.

III. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh předchozího řízení

1. Včas podanou ústavní stížností (§ 72 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, dále jen "zákon o Ústavním soudu") a splňující též ostatní zákonem stanovené podmínky řízení [§ 75 odst. 1 a contrario; § 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu] se stěžovatelka domáhá, aby Ústavní soud vyslovil, že postupem Městského soudu v Praze (dále jen "městský soud") v řízení vedeném pod sp. zn. Nt 903/2018 došlo v průběhu veřejného zasedání, které se konalo dne 9. 12. 2020, k porušení jejích základních práv zaručených v čl. 26 odst. 1, čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod ("Listina"). Stěžovatelka žádá, aby se městskému soudu zakázalo v tomto zásahu pokračovat a aby mu bylo přikázáno obnovit původní stav.

2. Jak se podává z ústavní stížnosti a přiložených listin, na základě příkazu Obvodního soudu pro Prahu 5 (dále jen "obvodní soud") ze dne 18. 6. 2018, sp. zn. 37 Nt 146/2018, byla ve dnech 28. 6. - 29. 6. 2018 provedena prohlídka jiných prostor a pozemků podle ustanovení § 83 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen "trestní řád"), a to konkrétně kancelářských prostor advokátní kanceláře X, jež ve své advokátní praxi využívá rovněž stěžovatelka. Během této prohlídky byly nalezeny a zajištěny listiny sepsané v protokolu o provedení prohlídky.

3. S ohledem na stanovisko zástupce České advokátní komory (dále jen "ČAK"), jenž odepřel udělit souhlas k seznámení se s obsahem zajišťovaných listin (vedle tištěných písemností, tj. stopy č. 6 - č. 8, se jednalo zejména o jiné nosiče informací, elektronická data získaná z disku uvedené advokátní kanceláře a zajištěných počítačů, tj. stopy č. 1 - č. 5), byl na základě podnětu státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze (dále jen "vrchní státní zastupitelství") ze dne 13. 7. 2018, č. j. VZV 34/2018-158, podán soudcem obvodního soudu u městského soudu návrh na vydání rozhodnutí o nahrazení souhlasu zástupce ČAK k seznámení se s obsahem shora uvedených listin (dále též jen "návrh") podle ustanovení § 85b odst. 3 trestního řádu.

4. U městského soudu se následně dne 9. 12. 2020 konalo pod sp. zn. Nt 903/2018 veřejné zasedání, jehož předmětem bylo řízení o shora uvedeném návrhu, proti němuž nyní stěžovatelka brojí ústavní stížností.

II. Argumentace stěžovatelky

5. Stěžovatelka předně uvádí, že návrh podle ustanovení § 85b odst. 3 trestního řádu musí být podán ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy zástupce ČAK odmítl udělit souhlas k seznámení se s obsahem zajištěných listin. V nyní posuzovaném případě, jak již bylo uvedeno výše, byla prohlídka zahájena dne 28. 6. 2018, přičemž skončila až následujícího dne. Stěžovatelka poukazuje na fakt, že z protokolu o provedení prohlídky nevyplývá, v jaký konkrétní časový okamžik odepřel zástupce ČAK udělit souhlas k seznámení se s obsahem předmětných listin. Dle názoru stěžovatelky proto není možné zcela jednoznačně tvrdit, kdy byl souhlas zástupce ČAK odepřen, zda již 28. 6. 2018, tedy v první den prohlídky, nebo až 29. 6. 2018, tj. v druhý den prohlídky.

6. V dalším stěžovatelka poukazuje na údajné logické nesprávnosti a nesrovnalosti v protokolu o provedení prohlídky. Z protokolu např. není dle jejího názoru zřejmé, v který konkrétní okamžik byly zajištěny jednotlivé stopy, resp. není zřejmé, v který konkrétní časový okamžik u jednotlivých zajištěných stop zástupce ČAK odepřel svůj souhlas k seznámení se s obsahem zajištěných listin.

7. Veškeré shora vznesené námitky pak mají dle stěžovatelky zásadní význam z hlediska zachování lhůty ve smyslu ustanovení § 85b odst. 5 trestního řádu, a tedy i z hlediska dalšího procesního postupu městského soudu v rámci veřejného zasedání konaného dne 9. 12. 2020. Pokud totiž byl souhlas zástupce ČAK k seznámení se s obsahem zajištěných listin odepřen již 28. 6. 2018, došlo v nyní posuzovaném případě k opožděnému podání návrhu, neboť lhůta 15 dnů pro jeho podání by již uplynula, kdy posledním dnem pro podání tohoto návrhu by byl pátek 13. 7. 2018, nikoliv tedy až pondělí 16. 7. 2018, kdy návrh obvodního soudu (datovaný sice ke dni 13. 7. 2018) došel městskému soudu.

8. Stěžovatelka dále zpochybňuje postup městského soudu při samotném veřejném zasedání. Poukazuje na pořízený audiozáznam tohoto zasedání, z něhož je dle jejího názoru patrné, že předseda senátu nahradil souhlas zástupce ČAK ve vztahu k předmětným listinným (tištěným) důkazům, současně ale zamítl návrh na nahrazení souhlasu zástupce ČAK k vydání data serveru a jiných elektronických médií. Upřesňuje, že takto vyhlášené rozhodnutí vedlo k následné polemice mezi státním zástupcem a předsedou senátu v otázce, zda mají být předmětná elektronická média vrácena či nikoliv, v jejímž závěru státní zástupce přesvědčil předsedu senátu, aby mu poskytl lhůtu sedmi dnů pro sdělení návrhu, jak postupovat ve vztahu k elektronickým médiím. Stěžovatelka v uvedeném postupu spatřuje porušení svého práva na spravedlivý proces, když zdůrazňuje, že "soudní orgán [...] poté, co oznámí usnesení, na základě kterého zcela jednoznačně zamítl návrh na nahrazení souhlasu ČAK k vydání elektronických médií, se nechá následně po vydání usnesení přesvědčit právní argumentací státního zástupce, a toto své předchozí rozhodnutí v rámci dalšího průběhu veřejného zasedání zcela opomine." Tímto svým postupem městský soud dle stěžovatelčina názoru zpochybnil svoji nestrannost a nezávislost, neboť postupoval podle pokynů jednoho z účastníků řízení. Pro úplnost stěžovatelka dodává, že i přes opakované urgencye jí nebyl ke dni podání ústavní stížnosti doručen ani protokol o jednání z předmětného veřejného zasedání, ani písemné vyhotovení usnesení městského soudu vyhlášené v průběhu tohoto veřejného zasedání.

9. Stěžovatelka dále uvádí, že při veřejném zasedání došlo ze strany městského soudu rovněž k porušení povinnosti mlčenlivosti advokáta (stěžovatelky), když před státním zástupcem byly čteny konkrétní smlouvy a jiné listiny zajištěné během prohlídky.

10. V následném doplnění ústavní stížnosti stěžovatelka přiložila písemné vyhotovení rozhodnutí městského soudu ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. Nt 903/2018, jímž bylo rozhodnuto o nahrazení souhlasu ČAK k seznámení se s obsahem (tištěných) listin, tj. stopy č. 7 a stopy č. 8. Z tohoto rozhodnutí, jež však stěžovatelka nenapadá, se podává, že městský soud považoval návrh vrchního státního zastupitelství za včasný, když dovodil, že souhlas zástupce ČAK byl odepřen až dne 29. 6. 2018. Městský soud dále uvedl, že rozhodnutí o nahrazení souhlasu ohledně elektronických nosičů dat si vyhradil k samostatnému rozhodnutí, neboť z vyjádření soudního znalce, které za tím účelem vyžádal, je patrné, že zkoumání těchto médií v průběhu veřejného zasedání s respektováním požadavků plynoucích z nálezů Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 702/2017 ze dne 22. 10. 2019 je z časových důvodů neproveditelné.

11. Jak vyplývá z dalších přiložených listin (tj. žádosti o vydání opravného usnesení a žádosti o opravu protokolu z veřejného zasedání), stěžovatelka se s tímto rozhodnutím neztotožnila, aniž by je však napadla ústavní stížností, když uvádí, že obsah tohoto rozhodnutí, jakož i obsah protokolu o veřejném zasedání, neodpovídá průběhu uvedeného veřejného zasedání v podobě, v jaké bylo zachyceno v pořízeném audiozáznamu.

III. Vyjádření účastníka řízení, vedlejších účastníků řízení a replika stěžovatelky

12. Ústavní soud vyžádal spis a vyjádření městského soudu, jakož i vyjádření ČAK a vrchního státního zastupitelství.

13. Městský soud stěžovatelce přisvědčil, že v průběhu protokolace rozhodnutí byl státním zástupcem požádán, aby nebylo rozhodováno o nahrazení souhlasu ČAK ve vztahu k elektronickým médiím. S ohledem na shora citovaný nálezný sp. zn. III. ÚS 702/2017 městský soud tomuto návrhu vyhověl a přerušil vyhlásování rozhodnutí, jímž měl být návrh na nahrazení souhlasu ČAK ohledně elektronických médií zamítnut, neboť - slovy předsedy senátu - "jsem neviděl způsob, jak požadavky zmíněného rozhodnutí v reálném čase splnit." Městský soud vyjádřil přesvědčení, že postup, jímž bylo vyhověno žádosti státního zástupce, aby nebylo rozhodováno o elektronických médiích s tím, že soudu bude předložen návrh způsobu zkoumání těchto médií, jenž dostojí nosným právním závěrům plynoucím z výše citovaného nálezu, byl přiměřený a respektující práva stěžovatelky. Závěrem uvedl, že "i ze zvukového záznamu je patrné, že výrok o zamítnutí návrhu nebyl vyneseno v plném rozsahu se specifikováním všech položek, jichž se rozhodnutí mělo týkat."

14. ČAK vyjádřila souhlas s podstatnými argumenty předloženými v ústavní stížnosti. Předně namítla, že způsob, jakým se městský soud v průběhu veřejného zasedání seznamoval se zajištěnými listinami, vedl k prolomení povinnosti mlčenlivosti advokáta. ČAK dále ve shodě se stěžovatelkou uvedla, že v průběhu tohoto veřejného zasedání "bylo zcela jistě rozhodnuto o zamítnutí návrhu na nahrazení souhlasu zástupce Komory ve vztahu k elektronickým nosičům".

15. Vrchní státní zastupitelství se předně vyjádřilo k zachování lhůty návrhu podaného obvodním soudem, přičemž dospělo k závěru, že tento návrh byl podán včas. Dále uvedlo, že z audionahrávky (a protokolu) je zřejmé, že městský soud v průběhu veřejného zasedání nejdříve vyhlásil usnesení o nahrazení souhlasu ve smyslu § 85b odst. 9 trestního řádu ve vztahu k listinám, s nimiž se v průběhu tohoto veřejného zasedání seznámil, tedy k listinám ze stop č. 7 a č. 8. Vrchní státní zastupitelství současně vyslovilo názor, že nedošlo k vyhlášení usnesení ve vztahu ke stopám č. 1 - č. 5. Odkázalo přitom na ustanovení § 135 trestního řádu, jež stanoví, že usnesení, která byla vydána ve veřejném zasedání, je nutno vyhlásit, jakož i ustanovení § 128 odst. 2 trestního řádu (přiměřeně aplikovatelného na usnesení podle § 138 trestního řádu), dle kterého je nutno vyhlásit plné znění výroku usnesení. K tomu však dle vrchního státního zastupitelství v rámci veřejného zasedání nedošlo, když soudce sice vyhlásování započal, ale následně namísto vyhlášení výroku začal řešit s protokolující úřednicí otázku protokolace.

16. Vrchní státní zastupitelství shrnulo, že městský soud se v rámci projednávání návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK dopustil několika pochybení, počínaje již nedůvodně dlouhou dobou řízení, když první veřejné zasedání ve věci nařídil až po téměř dvou a půl letech od podání návrhu. Následně měl soud v úmyslu ve věci rozhodnout, aniž by se však řádně seznámil s obsahem listin, o kterých rozhodoval, přičemž odpovídající usnesení nevyhlásil, když jím pronesená slova nenaplňují základní požadavky kladené na obsah usnesení a následně došlo i k chybám (odchylkám) v protokolaci. Žádné z těchto dílčích pochybení však dle vrchního státního zastupitelství nevedlo k zásahu do práv stěžovatelky, jejichž ochrana se domáhá ústavní stížností.

17. Z důvodu hospodárnosti řízení Ústavní soud nezasílal tato vyjádření stěžovatelce k replice, neboť neobsahovala nové skutečnosti, k nimž by se stěžovatelka nevyjádřila již v samotné ústavní stížnosti. Stěžovatelkou tvrzené okolnosti totiž vrchní státní zastupitelství v podstatných aspektech nezpochybnilo a pouze se s ní liší ohledně jejich právního posouzení a intenzity zásahu do jejich práv.

IV. Vlastní hodnocení Ústavního soudu

18. Ústavní soud zvážil postup městského soudu v průběhu předmětného veřejného zasedání, jakož i vyjádření tohoto soudu a vedlejších účastníků řízení, a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je částečně důvodná.

A) Vymezení předmětu řízení o ústavní stížnosti a její přípustnost

19. Ústavní soud konstatuje, že předmětem nyní posuzované ústavní stížnosti není ústavnost samotné prohlídky jiných prostor provedené na základě shora specifikovaného příkazu obvodního soudu ze dne 18. 6. 2018, sp. zn. 37 Nt 146/2018, nýbrž ústavnost postupu městského soudu, který při veřejném zasedání konaném dne 9. 12. 2020 podle ustanovení § 85b trestního řádu částečně nahradil souhlas zástupce ČAK k seznámení se s obsahem zajištěných listin, přičemž se však tvrzeně dopustil shora specifikovaných pochybení, která nyní stěžovatelka napadá ústavní stížností.

20. Z uvedeného, jakož i z rekapitulace ústavní stížnosti, rovněž vyplývá, že stěžovatelka napadá toliko postup městského soudu, nikoliv tedy rozhodnutí, které bylo v daném řízení vydáno. Ústavní soud v této souvislosti připomíná, že je zásadně vázán petitem podaného návrhu a není oprávněn přezkoumávat jiné zásahy orgánů veřejné moci, než byly ústavní stížností napadeny. Směřuje-li tedy nyní posuzovaná stížnost toliko proti "jinému zásahu orgánu veřejné moci", spočívajícímu v postupu městského soudu při veřejném zasedání dne 9. 12. 2020, Ústavní soud nemůže z takto formulovaných hranic podaného návrhu vykročit a rozhodovat ultra petitem, a tedy učinit předmětem ústavního přezkumu rovněž citované rozhodnutí vydané v intencích ustanovení § 85b trestního řádu.

21. Ústavní soud současně připomíná, že aby bylo možné stěžovatelkou namítanému postupu přiznat povahu "jiného zásahu orgánu veřejné moci", muselo by jít o takový zásah, jehož trvání nebude způsobitelné zatížit z hlediska možného porušení ústavně zaručených základních práv a svobod i navazující rozhodnutí, jímž toto řízení končí a jež by bylo přezkoumatelné Ústavním soudem [srov. např. nálezy sp. zn. III. ÚS 62/95 ze dne 30. 11. 1995 (N 78/4 SbNU 243), sp. zn. II. ÚS 2791/17 ze dne 20. 2. 2018 (N 29/88 SbNU 421), bod 12, nebo sp. zn. I. ÚS 1549/11 ze dne 23. 4. 2015 (N 83/77 SbNU 197), bod 52; všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>].

22. Tento požadavek, jehož nedostatek by jinak vedl k závěru o nepřipustnosti stěžovatelčina návrhu, je dle Ústavního soudu v nyní posuzované věci naplněn. Ústavní soud totiž již dříve shledal [srov. shora cit. nález sp. zn. II. ÚS 702/17, bod 24, jehož se dovolává rovněž stěžovatelka], že námitky napadající způsob nakládání se zajištěnými listinami během řízení podle ustanovení § 85b trestního řádu nejsou nezbytně vztaženy až ke konečnému výsledku řízení, ale mohou mít aktuální povahu, vzhledem k čemuž, a také s ohledem na zásadní důležitost ochrany mlčenlivosti advokáta, o níž ve věci jde, shledal ústavní stížnost přípustnou.

23. Ústavní soud přistoupil k nyní posuzované věci obdobně, neboť v postupu městského soudu identifikoval "separovatelný" jiný zásah ve shora naznačeném smyslu (srov. dále), resp. shledal zde ústavněprávní deficit, který nebyl absorbován navazujícím - shora citovaným - rozhodnutím městského soudu, jež by mohlo být stěžovatelkou eventuálně napadáno samostatně.

B) Meritorní posouzení ústavní stížnosti

24. Ústavní soud považuje za vhodné předně vypořádat první stěžovatelkou vznesenou námitku, jež se týká tvrzeného nedodržení 15denní lhůty k podání návrhu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK podle ustanovení § 85b odst. 5 trestního řádu.

25. Jakkoliv je třeba stěžovatelce částečně přisvědčit v tom ohledu, že z protokolu o provedení prohlídky opravdu není zcela zjevně patrné, v jaký časový okamžik zástupce ČAK odmítl udělit souhlas, resp. v jaký den konání prohlídky se tak stalo, Ústavní soud považuje závěr městského soudu, že se tak stalo až dne 29. 6. 2018, za příslušný a dostatečně odůvodněný (srov. rozhodnutí městského soudu ze dne 9. 12. 2020, bod 6).

26. Jak vyplývá již z předchozí rekapitulační části, městský soud poukázal na okolnost, že nesouhlas zástupce ČAK je vyjádřen až v samém závěru zmíněného protokolu (s. 11/13 protokolu), a to těsně před podpisy osob, jež byly přítomny na dané prohlídce. Jestliže tedy byla prohlídka skončena dne 29. 6. 2018 v čase 2:15, lze zcela důvodně předpokládat, že zástupce ČAK odepřel udělení souhlasu právě až dne 29. 6. 2018, resp. lze předpokládat, že po odepření souhlasu nebyl kvůli podpisu protokolu zdržován na místě výkonu prohlídky déle než dvě hodiny. Z protokolu navíc vyplývá, že ještě v čase 0:25 (tedy až dne 29. 6. 2018) přistoupil zástupce ČAK k prohledání "zdejšího archívu umístěného ve středu místnosti v prostoru open space" (srov. protokol, s. 10). Teprve následně je v protokolu zaznamenán soupis nalezených věcí (stopy č. 1-8), ve vztahu k nimž zástupce ČAK odmítl udělit souhlas dle ustanovení § 85b trestního řádu. Závěr městského soudu, z něhož se podává, že zástupce ČAK odmítl udělit souhlas k seznámení se s předmětnými zadržnými listinami až dne 29. 6. 2018, a z něj plynoucí závěr o včasnosti podání návrhu obvodního soudu, proto Ústavní soud považuje za zcela logický.

27. Ústavní soud tudíž neshledal ústavní stížnost opodstatněnou v té části, v níž se stěžovatelka domáhá vyslovení, že k zásahu do jejích práv došlo již samotným projednáním návrhu obvodního soudu, a tedy nepřisvědčil předkládanému tvrzení, že městský soud neměl k tomuto návrhu vůbec přihlížet. V okolnosti, že městský soud přistoupil k věcnému projednání předmětného návrhu v průběhu veřejného zasedání konaného dne 9. 12. 2020, tedy zdejší soud nespátřuje cokoliv nezákonného, a tím méně pak protiústavního.

28. V této části tudíž Ústavní soud návrh odmítl pro zjevnou neopodstatněnost dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu. Další postup městského soudu však již vykazuje určitý ústavní deficit, na nějž musí zdejší soud reagovat.

29. Ústavní soud hodnotil postup městského soudu v nyní posuzované věci optikou ústavního požadavku, aby v každé věci, v níž je uplatněna rozhodovací pravomoc obecných soudů, byl zajištěn soulad mezi pořízeným audiozáznamem jednání (veřejného zasedání) soudu, v jehož průběhu dochází k vyhlášení rozhodnutí, písemným protokolem z tohoto jednání (veřejného zasedání), jakož i písemným vyhotovením samotného rozhodnutí tohoto soudu. Ústavní soud v této souvislosti již dříve konstatoval, že vyskytne-li se rozpor mezi písemným vyhotovením protokolu o úkonu a zvukovým záznamem, je třeba vycházet ze zvukového záznamu (srov. např. usnesení sp. zn. I. ÚS 1974/10 ze dne 1. 9. 2010). V nálezu sp. zn. IV. ÚS 520/14 ze dne 23. 9. 2014 pak zdejší soud uvedl (bod 12), že "rozhodující je ta podoba rozsudku, ve které byl vyhlášen [...] Nesoulad mezi vyhlášením rozsudku a jeho vyhotovením je důvodem ke zrušení rozsudku v opravném řízení, pokud již dříve nedošlo k jeho nápravě (srov. Šámal, P. a kol. Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1711-1712)."

30. Převedeno na okolnosti nyní posuzovaného případu, v němž - ještě jednou řečeno - se stěžovatelka nedovolává zrušení navazujícího rozhodnutí, to konkrétně znamená, že bylo-li by o návrhu dle ustanovení § 85b trestního řádu rozhodnuto (příčemž směrodatná je podoba rozhodnutí zachycená ve zvukovém záznamu veřejného zasedání, a to tak, že se předmětný návrh zamítá), je ve věci rozhodující soudce povinen vrátit listiny, jichž se zamítavé rozhodnutí týká, bez odkladu po právní moci usnesení ČAK, která zajistí jejich rovněž bezodkladné předání zpět do dispoziční sféry dotčeného advokáta. Pro Ústavní soud je v nyní posuzované věci podstatné, že proti usnesení vydanému v řízení podle ustanovení § 85b trestního řádu není přípustná stížnost; současně je ovšem nutné je vyhlásit (srov. ustanovení § 135 trestního řádu), což znamená, že toto usnesení nabývá právní moci okamžikem vyhlášení.

31. Jsou-li však zajištěné listiny v takové situaci zadržovány i po vyhlášení zamítavého rozhodnutí, tak jak se tomu stalo v nyní posuzovaném případě (srov. dále), zasahuje tím soud, který prostřednictvím ČAK neumožní bezodkladné vrácení těchto listin dotčenému advokátovi, do základních práv tohoto advokáta zaručených čl. 26 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny.

32. Po důkladném prostudování zvukového záznamu předmětného veřejného zasedání ze dne 9. 12. 2020 dospěl Ústavní soud k závěru, že městský soud vyhlásil usnesení, jímž zamítl nahradit souhlas k vydání stopy č. 1 (srov. protokol o provedení prohlídky, s. 10), když poté, co výslovně upozornil, že "prohlašuje usnesení" (srov. audiozáznam v čase 26:00), uvedl, že se "zamítá návrh na nahrazení souhlasu České advokátní komory k vydání data serveru AK ZIP" (srov. audiozáznam v čase 27:36 a dále). S ohledem na shora vyslovené závěry tudíž mělo dojít k bezodkladnému vrácení této listiny, jiného nosiče informací ve smyslu ustanovení § 85b odst. 12 trestního řádu, ČAK, která by následně zajistila předání data serveru dotčenému advokátovi, tj. stěžovateli. Pokud se tak nestalo, došlo k zásahu do shora uvedených základních práv stěžovatelky. Na uvedeném závěru nic nemění ani okolnost, že ve věci rozhodující soudce vydal rozhodnutí, aniž by dostal své zákonné povinnosti seznámit se s obsahem zajištěných listin, jež vyplývá z ustanovení § 85b odst. 7 trestního řádu.

33. Stejný závěr ovšem nelze učinit ve vztahu k ostatním elektronickým médiím (stopy č. 2 - č. 5). Ústavní soud je totiž na rozdíl od stěžovatelky toho názoru, že ve vztahu k těmto nosičům nedošlo k vyhlášení rozhodnutí (usnesení) ve smyslu předvídaném v ustanoveních § 134 a § 135 trestního řádu. Ačkoliv platí, že požadavky kladené na formu i obsah usnesení jsou obecně nižší než v případě rozsudku, je nutno trvat na tom, že určitá minimální úroveň těchto požadavků či náležitostí musí být zachována vždy, a to bez ohledu na typ vydávaného rozhodnutí. Ústavní soud má za to, že projev vůle soudu/soudce zachycený ve výroku usnesení musí být předně a v každém případě určitý, jasný a nevzbuzující pochybnosti o vůli orgánu, který je vydal, a to bezesporu i v těch případech, kdy je usnesení vyhlašováno v průběhu jednání či veřejného zasedání a je zapisováno do protokolu (srov. Šámal, P. a kol. Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1724). Účastníkům řízení musí být dále dostatečně seznatelné, že vůbec dochází k vyhlašování soudního rozhodnutí, což předpokládá určité "zarámování" takto učiněného projevu, kupříkladu - obdobně jako v nyní posuzovaném případě (ovšem jen ve vztahu ke stopě č. 1) - s využitím slovních spojení typu "vyhlašuje se rozhodnutí", či "soud vydává následující rozhodnutí" apod.

34. Uvedené požadavky ovšem nebyly v případě elektronických médií, stop č. 2 - č. 5, naplněny. Jak se podává ze zvukového záznamu veřejného zasedání, po výslovném a dostatečně určitém zamítnutí návrhu ve vztahu ke stopě č. 1 (srov. výše) se ve věci rozhodující soudce krátce odmlčel, aby následně protokolující úředníci sdělil (srov. audiozáznam v čase 27:55): "Já Vás to možná nechám celé opsat, protože tam bych mohl udělat

maximálně nějakou chybu, jak Vám to budu diktovat. Tak tady všech těch pět bodů přepište. To budete psát chvilku, ne? [...] Elektronická média vrátím, neotevřená. Listiny, to bude všechno, co pan státní zástupce z tohoto jednání dostane, ohledně těch elektronických médií." Takto učiněný projev nepředstavuje dle Ústavního soudu soudní rozhodnutí, z něhož by účastníci řízení měli a mohli dovozovat své práva a povinnosti, neboť se jedná vlastně jen o komentář popisující komunikaci soudce se soudní úřednicí a dění v jednací síni.

35. Stěžovatelce lze sice dát za pravdu v tom, že postup městského soudu je do jisté míry matoucí; dokonce nelze vyloučit, že vůle ve věci rozhodujícího soudce původně skutečně směřovala k zamítnutí návrhu ve vztahu ke všem elektronickým médiím, nicméně tato vůle nebyla projevena způsobem, který by korespondoval s minimálními a shora předestřenými požadavky kladenými na vyhlášení soudního rozhodnutí. Ústavní soud tudíž ústavní stížnost ve vztahu ke stopám č. 2 - 5 ze shora vyložených důvodů odmítl pro zjevnou neopodstatněnost, neboť zde neshledal zásah, který by opodstatnil uplatnění jeho kasační pravomoci.

36. Pro úplnost lze dodat, že rozporuje-li stěžovatelka vydání orgánům činným v trestním řízení složky listin v deskách označených nápisem XX, je její stížnost v této části zjevně neopodstatněná, neboť o vydání této složky bylo rozhodnuto, přičemž písemné vyhotovení rozhodnutí a jeho ústně vyhlášená podoba, zachycená ve zvukovém záznamu z veřejného zasedání (srov. audiozáznam v čase 26:00), nevykazuje nesoulad. Pokud tedy stěžovatelka nesouhlasila s vydáním této složky, měla ústavní stížností napadat přímo konečné rozhodnutí, a nikoliv jiný zásah, k němuž mělo dojít v průběhu posuzovaného veřejného zasedání.

37. Ústavní soud závěrem toliko stručně uvádí, že nepřisvědčil ani stěžovatelčině námitce poukazující na tvrzené porušení povinnosti městského soudu učinit opatření, aby se navrhovatel a ani nikdo jiný nemohl při veřejném zasedání dozvědět o obsahu zajištěných listin (srov. ustanovení § 85b odst. 7 trestního řádu), čímž mělo dojít k zásahu do mlčenlivosti advokáta, jež je součástí práv na právní pomoc a na spravedlivý proces. V této souvislosti stěžovatelka tvrdí, že předseda senátu městského soudu četl obsah některých zajištěných listin. Jak ovšem vyplývá z pořízeného audiozáznamu (srov. spis, č. l. 39), předseda senátu obsah listin nečetl, pouze je označoval jejich názvy, což je ovšem v souladu se zákonnou úpravou, a v daném případě též vylučuje namítaný protiústavní zásah. Nelze tedy přistoupit na stěžovatelčinu argumentaci, že by předmětné listiny byly čteny k důkazu, popř. že by byl jinak prezentován jejich obsah (srov. audiozáznam v časech 9:35 - 13:15 a 18:20 - 25:00).

V. Závěr

38. Ústavní soud uzavírá, že postupem Městského soudu v Praze při veřejném zasedání dne 9. 12. 2020 v řízení vedeném pod sp. zn. Nt 903/2018 došlo k porušení práv stěžovatelky na svobodný výkon povolání (advokacie) a spravedlivý proces zaručených čl. 26 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

39. Městskému soudu se proto zakazuje, aby pokračoval v porušování práv stěžovatelky, a přikazuje se mu, aby obnovil stav před porušením tím, že zajistí, aby byla České advokátní komoře za účelem předání stěžovatelce bezodkladně vrácena zajištěná listina označená jako stopa č. 1.

40. Ve zbylé části se ústavní stížnost odmítá podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu jako návrh zjevně neopodstatněný.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

V Brně dne 9. června 2021

Radovan Suchánek v. r.
předseda senátu